

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
viðurslønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Ráðaleys ráðasnild

Tey siga øll, at góð ráð eru dýr. Dýr kann eisini vera góð, til dømis er alfagra landið tann dýrasta ognin. Ikki tí, at landið kostar so nógv, men tí, tað er so gott, men ikki so dýrt sum Danmark sjálvandi.

Men er nakað yvirskipað høpi í tí at siga, at góð ráð eru góð? Eg elski orðabøkur, brúki tær nógv, bøkur, ikki telduna, tað er skjótari við bókini. Nú fór eg eftir orðinum dobbelkonfekt, góð ráð eru góð, og slíkt tvífalt søtmeti eitur bara tvísøgn á føroyskum, so óseksut.

Men, sum sagt, góð ráð kosta nógv. Tey fáast ikki fyri lítið ella fyri einki ella okkurt har ímillum.

Stjórar, sum bráðliga ein geldan gerandisdag ikki kunnu brúka longur sambært dýrum ráðum frá onkrum, gerast ráðgevar, ella ráðseljarar. Sjálvsálitið og eggjan frá konuni ella manninum sannføra tey um, at tey duga so væl, hóast sekkurin stendur í gongini. Duga so væl, at tey kunnu geva, orsaka selja, øðrum tey

góðu ráð, sum gamla arbeidsplassið ikki helt seg kunna brúka.

Einastu ferð, nakar hevur spurt meg um góð ráð, og tey vóru ikki dýr, men ókeypis, var í einari útilhandilsgøtu í Kabul í 1973.

Ein skósmiður sat uttan fyri eyðmjúku búð sína og seymaði einar finar skógvar. Hann hevði, sum skilst, útlenskar kundar eisini. Hann spurdi meg, hvussu tað eitur á enskum, last ella least, tá kundin spyr, um skógvarnir eru góðir. Og hann skuldi svara teimum, at teir halda í minst tíggju ár pluss minus eitt hálv.

Eg svaraði eftir bestu sannføring last, they will last You for at least five years, segði eg, sádann.

Ten, rópti hann, not five, ten og vísti mær allar tíggju handverkarafingrar, garvaðir sum leðrið, ten years.

Jú, jú, ivaleyst tað. Tá var gott handverk framvegis til. Nú fært tú til dømis ikki gummiskógvar her í Føroyum, sum halda longur enn tveir mánaðir.

Eg vil hava gummiskógvar, tí Illimaður uppfann lissuna, sum er ov langt niðri fyri gamlar menn.

Kanska fekk eg eitt glas av tunnum tei frá honum, skósmiðinum, minnst ikki. Men ráðini vóru ókeypis, um tey vóru góð, veit eg ikki. Vónandi hevur hann brúkt tey og selt nógvar skógvar, sum hildu inn í fjársini. Leðrið, hann brúkti, var ektað, einki pseudoleður ella

leðurlíki ella annað fake.

Tá, í 1973, var eg 22.

Nú eri eg yvir yvir 60, so eingin spyr meg um nakað. Eg siti heldur ikki á feysbukkini, mín bukka er Ifø. Eg mingli ikki í asosialu miðlunum við sprotabita í aðrari hondini og plastglasi við pappvíni í hinari. Eg eri ikki til. Kanska eri eg langt síðani deyður og farin. Kanska tað stendur á onkrum vegg, graffiti, veggjakrutl í svørtum og gráum á hvítum betongi.

Seigasta rasisman millum allar rasismur í Føroyum er aldursrasisman.

Hvussu kann nakar, sum er eldri enn 60, gera nakað yvirhøvur uttan at grenja og sita ella liggja? Hvussu kann Mick Jagger, hann er 72, framvegis syngja og renna tíggju kilometrar á konsertum?

Idiotiskur spurningur. Meira veiggj er í Mick Jagger enn í nøkrum sangara, sum er yngri enn 69. 69 skrivi eg, tí Lemmy fyllir 70 jólaaftan.

Ráðini hjá donsku ráðgevandi nevndini í farnu øldini kostaðu føroyingum einki. Tey blivu heldur ikki brúkt í Føroyum, hóast, ella kanska júst tí, tey vóru røtt og eftirfarandi og tí góð ráð, kunnu vit siga, uttan at rodna.

Annars, eru góð spairáð eisini dýr?

Spyr ikki meg, tí eg eri ov gamal og tí ikki góður í ráðum. Varð eg spurdur í 1973, hevði eg svarað nei, men tey will last You for at least forever. Nei, takk, ikki te, heldur ein dupultan arak.

Høgni
Djurhuus

MYND: HEINESEN MYNDIR

10
skjótir

Niels Uni Dam

Yrki: Undir Kongavarða á Argjum

Bústaður: Samskiftisráðgeving

Hvat ætlaði tú at blíva, tá tú bleivst vaksin?

– Rithøvundur.

Hvat burdi hitt kynið vitað um títt kyn?

– At vit ikki eru so kompliseraðir, sum tær eru.

Hvat burdu børn vitað um tað at verða vaksin?

– Minst møguligt, lat tey vera børn!

Hvat var seinasti dreymurin, tú gjørdi til veruleika?

– Droymi lítið, havi tað frálíkt sum er. Men nýggi flatskíggin og HBO Nordic eru ikki so galin.

Enda setningin: Um eg tordi, hevði eg...

...lært meg at dansa.

Hvat hevði gjørt heimin til eitt betri stað?

– Um vit øll skiltu, at fólk flest vilja tað besta og livdu hareftir.

Nær vart tú seinast veruliga ovfarin?

– Eg verði hvønn dag ovfarin av, hvussu nógv longri jalgheit ber, enn neilgheit ger.

Tað seinasta, tú hevur lært, er at:

– Marengs og lakres rigga væl saman.

Tann støðuga ringa samvitskan snýr seg um, at eg...

– Tað er ómøguligt at enda handan setningin. Eg havi ikki ringa samvitsku, fyrirtrekki at góttaka tingini, sum tey eru, og annars gera mítt besta.

Enda setningin: Føroyingar áttu at...

...ræðst minni og liva meira.

